

Kiitos osallistumisestasi ruokintapaikkaseurantaan! Seuranta on nyt jatkunut 37 talven ajan. Talven 2024/2025 tulokset on palautettu 205 paikalta eri puolilta Suomea (osallistujaluettelo on ohessa). 19 henkilöllä oli seurannassa kaksi paikkaa ja yhdellä kolme. Viime talvena perustettiin 20 uutta seurantapaikkaa. Tulokset saatiin sähköisesti 137 paikalta ja paperilomakkeilla 68 paikalta.

Sähköpostin käyttäjät saavat palautekirjeen sähköisesti. Paperilomakkeiden käyttäjille lähetetään kirjeessä uudet lomakkeet ja palautuskirjekuori alkavalle talvelle 2025/2026. Toivotamme antoisia hetkiä ruokintapaikan lintu- ja nisäkäsvieraita seurattaessa. Tutkimuksesta olisi hyvä kertoa muille lintujen ruokkijoille, jotka mahdollisesti ovat kiinnostuneita osallistumaan. Ohjeet ja lomakkeet löytyvät Luomuksen tietopankista:

<https://tietopankki.luomus.fi/linnustonseurannat/lintulaskennat-ja-seurannat/ruokintapaikkaseuranta/>

Muistutamme myös ruokintapaikkaseurannan lomakkeesta 2, jolla voi ilmoittaa tietoja sairaista, kuolleista tai epänormaaleista yksilöistä. Kirjeen lopusta löytyy Marja Isomursulta Ruokavirastosta saatuja tietoja lintujen sairauksien tutkimuksesta ja näytteiden lähettämisestä. Kuten raportista käy ilmi, ruokinnoilla esiintyy lintutauteja ja ruokinnan siisteydestä on tärkeää pitää huolta.

Tundraurpiainen ilmoitetaan ruokinnoilta entiseen tapaan. Suomessa on otettu käyttöön lintujen uusi maailmanjärjestys Avilist, joka vaikuttaa Suomessa tavattujen lintulajien listaan (ks. esim. <https://www.birdlife.fi/birdlife-ottaa-kayttoon-avilistin-taksonomian/>). Ruokintapaikoilla tavattavista lajeista tundraurpiainen luetaan jatkossa urpiaiseksi. Ruokinnoilta tundraurpiaishavaintoja kerätään kuitenkin entiseen tapaan, jotta tämän urpiaisen arktisen muodon runsauden muutoksia voidaan seurata jatkossakin. Avilistin aiheuttamat tieteellisten nimien muutokset on tarkoitus ottaa huomioon vasta talven 2026/2027 lomakkeilla.

Ruokintapaikoilla tutkittua

Tuoreen tutkimuksen mukaan (Deshpande ym. 2025¹) ruokintapaikkojen määrä on vähentynyt Suomessa vuosina 1987–2022 talvilintulaskentojen perusteella. Vähentyminen on ollut nopeampaa kaupungeissa verrattuna maaseutuun ja nopeampaa etelässä verrattuna pohjoiseen. Yli 14 000 kansalaista vastasi kyselytutkimukseen lintujen ruokkimisesta. Kyselyn perusteella tärkeimpinä syinä kaupungeissa ruokkimisen loppumiseen ovat taloyhtiöiden kiellot sekä pelko rottien lisääntymisestä alueella. Samanaikaisesti kun ruokintapaikkojen määrä on laskenut, on ruokintapaikkaseurannan tietojen perusteella tarjottavan ruoan määrä per ruokintapaikka monipuolistunut ja kasvanut. Vain kauran tarjoaminen on vähentynyt, ja sekin vain kaupunkialueilla. Vaikka yhä harvempi ruokkii lintuja, ne ketkä ruokkivat tarjoavat siis keskimäärin enemmän ja monipuolisempaa ravintoa (mm. auringonkukkaa, pähkinää ja rasvaa) kuin aikaisemmin. Tutkimus on julkaistu People and Nature -lehdessä, ja siitä tehty lehdistötiedote löytyy täältä:

<https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/luomus-tutkii/lintujen-talviruokintapaikkojen-maarat-vahenevat>

Suosittellemme osallistumista BirdLife Suomen järjestämään pihabongaukseen 24.–25.1.2026:

<https://www.birdlife.fi/pihabongaus/>

Seurantatiedot Lintulautaan

Ruokintapaikkaseurantaan osallistuvien toivotaan palauttavan talven seurantatiedot Lintulauta-palvelun kautta. Lintulautaa kannattaa kokeilla, mahdollisissa ongelmatilanteissa autamme mielellämme (muista ensin antaa jakson havainnointiteho, jotta ohjelma hyväksyy tallennuksen)! Ohje Lintulauta-palvelun käyttöön löytyy ruokintapaikkaseurannan tietopankista ([Lintulauta-palvelu havaintojen ilmoittamiseen.pdf](#)). Lintulauta-palvelun kautta pääset myös tarkastelemaan seurantaan ilmoittamiasi tietoja. Jos et voi käyttää Lintulauta-palvelua tai Ruokintapaikkatutkimus-Excel-lomaketta, palauttaisitko paperilomakkeet museolle postimerkillä varustetussa kirjeessä toukokuun alussa kuten ennenkin.

¹ Deshpande, P., Haukka, A., Rönkä, K., Aivelo, T., Santangeli, A., Thorogood, R. & Lehikoinen, A. 2025: How, why, where and when people feed birds? – Spatio-temporal changes in food provisioning in Finland. — People and Nature 7: 360–372.

<https://besjournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/pan3.10745>

Ruokintapaikkaseurannan tulospalvelu

Ruokintapaikkaseurannan tulokset kuluvaan kauteen asti ovat osoitteessa:

<https://rengastus.helsinki.fi/tuloksia/Ruokintapaikka>

Tulospalvelussa on nähtävillä lajien karkea runsaus eri vuosina. Runsausrviot perustuvat yksilömääriin ilmoitettuja seurantajaksoja kohden koko Suomessa, eivätkä ne siten ota huomioon ruokintapaikkojen erilaista alueellista jakautumista vuosien välillä tai kohteissa tapahtuneita muutoksia. Selkeimmät lajien runsastumiset ja taantumiset erottuvat kuitenkin näistä virhelähteistä huolimatta. Lisäksi nähtävillä ovat muun muassa ilmoitusten määrä vuosittain sekä havainnoijakohtaisesti tiedot siitä, miltä vuosilta tietoja on ilmoitettu.

Antoisaa seurantatalvea toivottaen!

Heikki Helle, Aleksi Lehikoinen ja Risto A. Väisänen
Linnustonseuranta / LUOMUS – Luonnontieteellinen keskusmuseo
PL 17, 00014 Helsingin yliopisto
linnustonseuranta@helsinki.fi, p. 029 412 8857

Tero Toivanen
BirdLife Suomi

Osallistujat talvella 2024/2025 (etelästä pohjoiseen):

Pekka Ravio (Karjaa), Erkki Tietäväinen (Raasepori), Deisi Nordlund (Ingå), Mikael Ranta (Raasepori), Juhani Timonen (Kauniainen), Riitta Korpinen (Espoo), Stefan Blomqvist (Espoo), Tuula Santala (Helsinki), Inga-Liisa Kautto (Helsinki), Leena Airikkala (Kirkkonummi), Marjukka Modig (Vantaa), Viktor Lunetta (Vantaa), Ilkka Lyytikäinen (Helsinki), Mirkka Kaukametsä (Parainen), Markku Heinonen (Parainen), Seppo Pelkonen (Salo), Reijo Mikkonen (Tuusula ja Mikkeli), Ilkka Laitinen (Kaarina), Esko Gustafsson (Kaarina), Marja Elonsalo (Kaarina), Marja-Liisa Rajasaari (Salo), Kristiina Lähde (Salo), Lauri Kleemola (Salo), Päivi Kallioniemi (Tuusula ja Hirvensalmi), Tuula Vieru (Järvenpää), Matti Koskimies (Turku), Juha Mäkelä (Kaarina), Hannu Ali-Eskola (Kaarina), Kalle Rainio (Kaarina ja Kolari), Olli Okko (Tuusula), Ralf Rikberg (Loviisa), Eetu Paljakka (Virolahti ja Kouvola), Esa Halsinaho (Turku), Tytti Eronen (Loppi), Heikki Tuominen (Somero), Salme Tuomola (Janakkala), Jukka Seppälä (Kouvola), Mirja Suoknuuti (Lappeenranta), Pentti Niemi (Kouvola), Markku Metso (Kouvola), Seppo Löfgren (Lappeenranta), Soili Laaksonen (Laitila), Reijo Leino (Forssa), Ritva Rutu (Lappeenranta), Juha Saarnio (Pyhärinta), Markku Kantola (Säkylä), Raija Järvenpää (Hollola), Esa Helander (Rauma), Juha Marjanen (Säkylä), Maili Sillanpää (Ypäjä), Liisa Lilvanen-Pelkonen (Akaa), Sirkka-Liisa Vaalivirta (Savitaipale, 2 paikkaa), Helena Lamberg (Imatra), Irmeli Ojanne (Imatra), Ilkka Kuvaja (Säkylä), Seppo Aro (Säkylä ja 2 paikkaa Tampere), Minna Innala (Valkeakoski), Olli-Pekka Kuhanen (Taipalsaari), Ritva Valtonen (Vesilahti), Minni Taulo (Valkeakoski), Harry Backman (Kangasala), Carita Ihalainen (Eurajoki), Outi Ratinen (Ulvila), Tarja Niemelä (Mäntyharju), Juha T. Tanttu (Pori), Kaarina Davis (Hämeenkyrö), Ismo Nieminen (Ylöjärvi), Matti Koskeniemi (Ylöjärvi), Antero Alho (Ylöjärvi, 2 paikkaa), Sauli Sarkanen (Orivesi), Risto Salonen (Hämeenkyrö), Heli Salmelainen (Orivesi), Timo Lavola (Jämsä), Marja-Liisa Hintsanen (Sulkava), Edward Klun (Ruovesi), Pekka Kiho (Jyväskylä), Tuula Närväinen (Kangasniemi), Jari Seppälä (Ylöjärvi, 2 paikkaa), Heli Kuurne (Kangasniemi), Tiina Prittinen (Toivakka), Antti Leukkunen (Kangasniemi), Anja ja Pekka Paavilainen (Mikkeli), Esa Särkkä (Petäjävesi), Nipa Seväkivi (Jyväskylä), Ingmar Rosengård (Kristinestad), Raimo Suomalainen (Varkaus), Risto Sulkava (Heinävesi), Tellervo Kauhanen (Leppävirta), Olavi Eskelinen (Heinävesi), Jari Pitkälä (Kauhajoki), Ismo Nousiainen (Kauhajoki), Seppo Mertanen (Äänekoski), Auli Patjas (Outokumpu), Pentti Kananoja (Kurikka ja Laihia), Nestori Susiluoma (Kurikka), Eeva Nikkola-Sahlgren (Ilmajoki, 2 paikkaa), Jorma Sivunen (Seinäjoki), Seppo Rasku (Seinäjoki), Harri Hutri (Seinäjoki), Timo Mäkinen (Karstula), Marja Tenhunen (Tuusniemi), Hannu Mähönen (Eno), Tuula Vanamo (Tervo), Mikko Keski-Karhu (Siilinjärvi), Eini ja Pertti Räsänen (Kaavi), Niko Mäkelä (Alajärvi), Timo Perätie (Kaavi), Ossi Hemminki (Kauhava), Pentti Hirvonen (Keitele), Pirjo Lipponen (Pielavesi), Henna Martiskainen (Kuopio), Tarja Rönkä (Iisalmi), Mats Björklund (Pedersöre), Alisa Äijänen (Kokkola), Aimo Niemi (Kokkola, 2 paikkaa), Anitta Partanen (Sotkamo ja Kajaani), Jyrki Lukkari (Sotkamo), Pirjo Mulari (Sotkamo), Teppo Piira (Sotkamo), Keijo Meriläinen (Kuhmo), Anssi Hietaharju (Oulainen), Paula Ratava (Vaala ja Oulu), Pekka Majuri (Liminka), Nita Kallio (Lumijoki), Seppo Saarinen (Oulu), Mika Hotakainen (Kempele), Mari Parkkari (Oulu), Antti Peuna (Oulu ja Kemijärvi), Tuomas Salste (Oulu), Ari Lapinkangas (Oulu, 2 paikkaa), Alpo Huhmarniemi (Oulu), Terhi Armanto (Oulu), Esa Aalto (Oulu), Pekka Rahko (Oulu), Juho Tornberg (Oulu), Suvi Jalokoski (Ii), Tuula Laasanen (Kemi), Tuomo Miettunen (Kemi), Sisko Ainassaari (Simo), Erkki Lehikoinen (Kemi), Kaarina Yli-Hukkala (Kemi), Tuomo Karlund (Kemi, 2 paikkaa), Seppo Mäkitalo (Kemi), Eero Salo-oja (Kemi ja Keminmaa), Jouko Kärkkäinen (Simo ja Kemi), Elina Taskila (Tornio), Anja Suopajarvi (Tornio), Maila Ylisirniö (Posio), Eine Kaarlejärvi (Ranua, 2 paikkaa), Aapo Määttä (Kuusamo), Vesa Kilpivaara (Kuusamo), Terttu Keränen-Kvist (Tornio), Eino Tammela (Ylitornio), Pirjo Viherälä (Rovaniemi), Anu Nurila (Rovaniemi), Esko Nevala (Rovaniemi), Jukka Simula (Rovaniemi), Anne-Mari Väisänen (Rovaniemi), Sanna Mella-aho (Rovaniemi), Jukka Väänänen (Rovaniemi, 2 paikkaa), Juhani Itkonen (Rovaniemi), Pekka Ränkä (Pello), Anja Haavikko (Rovaniemi), Hannu Jauhainen (Rovaniemi), Martti Kempainen (Pello), Helga Heiskari (Rovaniemi), Pirkka Aalto (Kemijärvi), Marja Sirkka (Pello), Jorma V. A. Halonen (Pello), Kirsti Pelkonen (Pelkosenniemi), Eila Ylilokka (Savukoski), Pekka Paarman (Sodankylä), Juhani Aro (Kittilä), Arvi Ala (Kittilä), Paula Lehtonen (Kittilä), Hilka Suomalainen (Kittilä), Sakari Roininen (Muonio), Olli Soutukorva (Muonio), Pirjo Huttunen (Enontekiö), Kari V. Markkanen (Inari), Anja Akujärvi (Inari), Jouni Aikio (Inari), Anja Vest (Inari) ja Kristiina Johansson (Enontekiö).

Pikkulintujen tautitilanteesta ruokintakaudella 2024/2025

Viime ruokintakaudella Ruokavirastoon tulleissa näytteissä todettiin taas muutamia ennestään tuttuja lintujen tauteja. Syys–lokakuussa trikomonoosia eli *Trichomonas gallinae* -loisinfektiota ilmeni Itä-Suomessa: viherpeipossa Pohjois-Karjalassa sekä sepel- ja kesykyhkyssä Pohjois-Savossa. Tammikuussa paljastui vielä yksi viherpeipon trikomonoosi Pirkanmaalla, mutta tämän enempää tapauksia ei varmennettu.

Talviruokintojen riesaa, salmonelloosia, ilmeni jälleen eri puolilla maata erityisesti punatulkuissa, mutta myös varpusessa. Pohjoisimmat näytteet saatiin Inarista, missä salmonelloosiin oli kuollut paljon taviokuurnia eri ruokinnoilla huhti–toukokuun vaihteessa. Salmonelloosin torjunta voi olla vaikeaa etenkin vilkkailla ruokinnoilla, mutta tärkeintä olisi pitää ruokinta ja ruokintalaitteet siistinä ja estää lintujen jätösten pääsy ruokiin.

Maaliskuun lopulla 2025 alkoi kuulua havaintoja sinitiaisten kuolemista, ja Ruokavirastoon saatiin näytteeksi Mynämäeltä yksi viidestä kuolleena löydetystä sinitiaisesta. Siinä todettiin *Suttonella ornithocola* -bakteerin aiheuttama keuhkotulehdus. Huhtikuun aikana saatiin lisää ilmoituksia sinitiaiskuolemista tai apaattisista, henkeä haukkovista sinitiaisista. Tauti näytti viime keväänä rajoittuneen aivan eteläisimpään Suomeen. *Suttonella*-bakteeri tunnetaan tiaisten, erityisesti sinitiaisten taudinaiheuttajana, ja se on aiheuttanut paikoin Keski-Euroopassa suurtakin tiaiskuolleisuutta. Usein nähty oire on hengen haukkominen tai nokka auki hengittäminen. Taudinpurkaukset ajoittuvat kevääseen, maalisi–toukokuuhun.

Lintunäytteiden lähettäminen

Eläinnäytteet lähetetään Ruokavirastoon Postin kautta. Ota allekirjoittaneeseen yhteyttä, kun haluat lähettää linnun Ruokavirastoon, niin saat ohjeet maksuttoman pikapaketin tai -kirjeen lähettämiseen. Matkahuollon kanssa Ruokavirastolla ei ole enää kuljetussopimusta. Oulun seudulla asuvat tai liikkuvat voivat myös itse tuoda näytteen Ruokavirastoon (Elektroniikkatie 5, Oulu). Yleiset pakkausohjeet ovat nettisivullamme:

www.ruokavirasto.fi/villielainnaytteet

Kiitän kaikkia seurantaan osallistuneita ja toivotan mukavaa tulevaa talvea!

Marja Isomursu

erikoistutkija, luonnonvaraisten eläinten taudit

Ruokavirasto

Villi- ja vesieläinpatologian jaosto

p. 040 5121248; Oulun toimiston p. 040 5154325 (vastausaika arkisin klo 8–11)

marja.isomursu@ruokavirasto.fi